

14.

Dobro wynikające ze wspólnej pracy

I. PROSPEKT WARTOŚCI

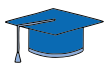
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Umiejętność kontaktowania się z drugim

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Umiejętność współpracy z drugim człowiekiem

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Jakie wartości wynikają ze wspólnej pracy?
- Sprawiedliwy podział obowiązków.

- Praca jako współuczestnictwo w życiu społeczeństwa i Kościoła¹.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- We współpracy trzeba się kierować zasadą braterstwa².
- Poprzez wspólną pracę szybciej osiąga się zamierzony efekt.
- Wspólna praca służy rozwojowi wzajemnych relacji z drugim człowiekiem.

Zasady

- We współpracy odkrywam wartość drugiego człowieka.
- Wspólna praca pomaga mi przewycięzać własne słabości.
- Dzielę się radością z efektu osiągniętego wspólną pracą.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Właściwa funkcja rodziny spełnia się poprzez współpracę wszystkich jej członków.
- Współpraca kształtuje osobowość człowieka: uczy pokory, poczucia zależności, wybaczenia, sprawiedliwości, wprowadza podział obowiązków i podział odpowiedzialności.
- W rodzinie dokonuje się współpraca międzypokoleniowa.

Zasady

- Wymagam od dziecka pomocy w domu.
- Dziecko widzi moje zaangażowanie w sprawy i problemy całej rodziny.
- Zachęcam dziecko, żeby się włączało do wspólnych przedsięwzięć rodzinnych.
- Równo i sprawiedliwie (według wieku i umiejętności) dzielę obowiązki między dzieci.

¹ „Powołanie ludzi świeckich do świętości oznacza wezwanie do tego, aby żyli oni wedle Ducha włączeni w rzeczywistość doczesną i poprzez uczestnictwo w działalności ziemskiej”. ChL 17.

² „Tylko wtedy praca wyda pełny owoc, gdy osoby pracujące są połączone więzią miłości, gdy miłość obejmuje ich wzajemne stosunki. Rzeczami i sprawami rządzi się bowiem z pomocą sprawiedliwości, która oddaje każdemu to, co mu się należy”. S. Wyszyński, *Duch pracy ludzkiej. Myśli o wartości pracy*, wyd. Soli Deo, Warszawa 2020, s. 142.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Obowiązki powinny być sprawiedliwie dzielone.
- We wspólnej pracy konieczne jest wzajemne zaufanie.
- We wspólnej pracy tworzy się sieć zależności międzypersonalnych.

Zasady

- Inicjuję takie przedsięwzięcia szkolne, w które mogą się włączyć i zaangażować wszyscy uczniowie.
- Na lekcjach stawiam przed uczniami zadania, które wymagają podjęcia wspólnego wysiłku.
- Po wykonaniu zadania przypominam uczniom o dobru, jakie przyniosło całej grupie uczniowskiej.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Uczniowie mają za zadanie wspólnie uporządkować i udekorować salę lekcyjną. Dzielą się na małe grupy, każda z nich ma inny zakres obowiązków. Wspólna praca dodatkowo buduje więź międzypersonalną. Można także zaproponować wspólną pracę przy organizacji okolicznościowej uroczystości szkolnej.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie rozumieją, jakie wartości wynikają ze wspólnej pracy. Nie rozpatrują jej przez pryzmat własnych korzyści, ale dostrzegają wynikające z niej dobro. Potrafią się otworzyć na drugiego człowieka i podejmować wspólny wysiłek przy wykonywaniu obowiązków. W środowisku rodzinnym i szkolnym znajdują zachętę do wspólnych przedsięwzięć.

1.10. ZAGROŻENIA

W późniejszym wieku młodzież odczuwa strach przed wzięciem odpowiedzialności za pracę wykonywaną z innymi. W domu rodzinnym często nie ma ducha współdziałania, rodzice nie dopuszczają dzieci do obowiązków i wspólnych inicjatyw, co może wynikać z braku zaufania do nich. Również szkoła może nie sprzyjać duchowi współpracy między uczniami, nauczycielami i personelem szkolnym.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Wspólna praca, zarówno rodzica z dzieckiem, jak i dzieci ze sobą, może mieć olbrzymie znaczenie wychowawcze. Kształtuje postawę współpracy z drugim człowiekiem, rozwija kompetencje społeczne u dziecka, buduje i podtrzymuje więzi międzyosobowe.

Praca wykonywana wspólnie przynosi satysfakcję i pożytek wszystkim, którzy ze sobą współpracują, ponieważ każdy może wnieść do niej własne umiejętności i talenty. Dziecko, poza obowiązkami szkolnymi, powinno mieć także obowiązki domowe i wykonywać choćby niewielką nawet pracę dla dobra wspólnego rodziny. Należy zwrócić uwagę, by praca była przydzielona sprawiedliwie i adekwatnie do wieku dziecka.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Małgorzata Strzałkowska – urodzona w 1955 roku pisarka, poetka, autorka i ilustratorka książek dla dzieci. Zadebiutowała w 1987 roku w „Świerszczyku” wierszem *Dżdżownica*. Jest autorką bajek, piosenek i scenariuszy do telewizyjnych programów dziecięcych. Współpracowała także z czasopismami dla dzieci: „Dziecko”, „Miś”, „Pentliczek”, „Ciuchcia”, „Nasz Maks”, „Skarb malucha”. Jej utwory znajdują się w podręcznikach i antologiach, a książki – na Liście Skarbów Muzeum Książki Dziecięcej.

Ala i Ola

Siostry różnią się czasami.
Zresztą, posłuchajcie sami...

Pokój Ali tak wyglądał,
jakby w nim szalała trąba,
a bałagan taki w szafie,
że opisać nie potrafię!
Lecz na oknie – zaskoczenie! –
kwiaty piękne, jak marzenie,

wychuchane, wydmuchane,
wypieszczone i zadbane!

Pokój Oli, dla odmiany,
był calutki posprzątany,
książki ustawione w rząddek,
wszędzie czystość i porządek.
Lecz na oknie – co za szok! –
rząd badyli raził wzrok,
bo w doniczkach, zamiast kwiatów,
stał dziwaczny tłum drapaków!

Ala się po głowie drapie:
– Ja posprzątać nie potrafię!
Biednej Oli rzednie minka:
– Ja się nie znam na roślinkach!

Siostry się zaczęły głowić,
jak to zmienić, co tu zrobić?...
W końcu problem rozwiązały –
odtąd sobie pomagały.
Ola – Ali, Ala – Oli,
choć każda w innej roli.
Do dziś robią to z radością,
więc pokoje lśnią czystością,
a w nich kwiatów rośnie mnóstwo,
z których każdy jest jak bóstwo.

Wszelka pomoc i współpraca
zawsze bardzo się opłaca.

M. Strzałkowska, *Rady
nie od parady, czyli
wierszyki z morałem*,
wyd. Czarna Owca,
Warszawa 2007, s. 17-19.

Powyższy fragment ilustruje wartość wspólnej pracy. Bohaterkami wierszyka Małgorzaty Strzałkowskiej są dwie siostry – Ala i Ola. Każda z sióstr, choć są bliźniaczkami, różni się od siebie cechami charakteru

i umiejętnościami. Ola potrafi pięknie posprzątać swój pokój i utrzymywać w nim porządek. Niestety nie umiała zadbać o rośliny, które stały na oknie. Jej kwiatki były wysuszone i zaniedbane. Ala przeciwnie, wspaniale uprawiała swoje rośliny, ale w jej pokoju ciągle panował bałagan. Ala nie potrafiła sobie z nim poradzić. Po chwili refleksji siostry doszły do wniosku, że warto zająć się pracą wspólnie, robiąc to, co się potrafi najlepiej, pomóc sobie nawzajem. W ten sposób, dzięki współpracy, u Ali i Oli był porządek i piękne rośliny.

Autorka podsumowuje utwór wierszowanym morałem wskazującym na omawianą wartość: „Wszelka pomoc i współpraca zawsze bardzo się opłaca”.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

A przecież, z tym całym trudem – a może nawet poniekąd z jego powodu – praca jest dobrem człowieka. Jeśli dobro to nosi na sobie znamię „bonum arduum” wedle terminologii św. Tomasza, to niemniej jako takie jest ono dobrem człowieka. I to nie dobrem tylko „użytecznym” czy „użytkowym”, ale dobrem „godziwym”, czyli odpowiadającym godności człowieka, wyrażającym tę godność i pomnażającym ją. Chcąc bliżej określić znaczenie etyczne pracy, trzeba mieć przed oczyma tę przede wszystkim prawdę. Praca jest dobrem człowieka – dobrem jego człowieczeństwa – przez pracę bowiem człowiek nie tylko przekształca naturę, dostosowując ją do swoich potrzeb, ale także urzeczywistnia siebie jako człowiek, a także poniekąd bardziej „staje się człowiekiem”.

LE 9.

Człowiek nie jest sam, żyje z drugim, przez drugich, dla drugich. Cała ludzka egzystencja ma właściwy wymiar wspólnotowy – i wymiar społeczny. Ten wymiar nie może oznaczać redukcji osoby ludzkiej, jej talentów, jej możliwości, jej zadań. [...] Ten osobowy rozwój, ta przestrzeń osoby w życiu społecznym jest równocześnie warunkiem dobra wspólnego. Jeśli człowiekowi odbiera się tę możliwość, jeśli organizacja życia zbiorowego zakłada zbyt ciasne ramy dla ludzkich możliwości i ludzkich inicjatyw – nawet, gdyby to następowało w imię jakiejś motywacji „społecznej” – jest, niestety, przeciw społeczeństwu. Przeciw jego dobru – przeciw dobru wspólnemu.

Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. odprawionej dla świata pracy*, Zaspą, 12.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 494.

Jesteśmy powołani do pracy od chwili naszego stworzenia. Nie należy dążyć do tego, aby postęp technologiczny zastępował coraz bardziej ludzką pracę, przez co ludzkość doprowadziłaby do wyrządzenia szkody sobie samej. Praca jest koniecznością, częścią sensu życia na tej ziemi, sposobem dojrzewania, ludzkiego rozwoju i osobistego spełnienia. Z tego względu finansowa pomoc ubogim powinna być zawsze rozwiązaniem doraźnym,

LS 128.

aby zaradzić pilnym potrzebom. Prawdziwym celem powinno być zawsze umożliwienie im godnego życia poprzez pracę.

Ga 6,2.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

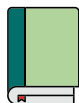
Jeden drugiego brzemia noście i tak wypełniajcie prawo Chrystusowe.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Znakiem „zażyłości” człowieka z Bogiem jest to, że Bóg umieszcza go w ogrodzie. Człowiek żyje w nim, aby „uprawiał go i doglądał”; praca nie jest ciężarem, ale współpracą mężczyzny i kobiety z Bogiem w doskonaleniu stworzenia widzialnego.

KKK 378.

IV. LITERATURA

Franciszek, *Enc. Laudato si'. W trosce o wspólny dom*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2015.

Grün A., *Módl się i pracuj*, tłum. J. Zychowicz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.

Jan Paweł II, *Adh. Christifideles laici*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 2, *Adhortacje*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 221-294.

Jan Paweł II, *Enc. Laborem exercens*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 105-143.

Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. odprawionej dla świata pracy*, Zaspą, 12.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, wyd. Znak, Kraków 2006, s. 490-498.

Jaworzczakowa M., *Oto jest Kasia*, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 2018.

Kalinowski M., *Praca*, wyd. KUL, Lublin 2005.

Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.

Laniado N., *Kiedy mama i tato dużo pracują. Jak dbać o harmonijny rozwój dziecka, nawet jeśli przez prawie cały dzień jesteśmy zajęci?*, tłum. J. Partyka, wyd. eSPe, Kraków 2005.

Michalski M., *Człowiek, praca, kultura. O kulturowym wymiarze pracy ludzkiej*, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2005.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.

Praca a kultura, red. M. Kowalczyk, wyd. Standruk, Lublin 2005.

Strzałkowska M., *Rady nie od parady, czyli wierszyki z morałem*, wyd. Czarna Owca, Warszawa 2007.

Wyszyński S., *Duch pracy ludzkiej. Myśli o wartości pracy*, wyd. Soli Deo, Warszawa 2020.

